

Sygn. akt III AUa 500/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2019 r. w Lublinie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 16 kwietnia 2018 r. sygn. akt IV U 10/18

oddala apelację.

Jacek Chaciński Elżbieta Gawda Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 500/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 24 listopada 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., odmówił M. P. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 25-letni staż okresów składkowych i nieskładkowych, a także 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy podniósł, że udowodniony staż ubezpieczenia wynosi 22 lata, 3 miesiące i 8 dni i do okresu tego nie zaliczono okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od 4 listopada 1973r. do 16 sierpnia 1976r.

Odwołanie od decyzji złożył M. P. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury wskazując, że organ rentowy błędnie nie zaliczył do okresu ubezpieczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 4 listopada 1973r.

do 16 sierpnia 1976r., a także do stażu w szczególnych warunkach okresu pracy (...) w M. od 2 kwietnia 1991r. do 30 listopada 1998r. zgodnie ze świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Organ w dniu 14 grudnia 2017r. wydał kolejną decyzję, w której ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, że do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął staż ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat okresów składkowych. Udowodniony przez ubezpieczonego okres ubezpieczenia wynosi – w ocenie organu rentowego – 22 lata, 3 miesiące i 8 dni. Nadto organ rentowy wskazał, że na podstawie przedłożonego skorygowanego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionego w dniu 27 listopada 2017r. przez (...)w M. zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach okres pracy ubezpieczonego w powyższym przedsiębiorstwie przez co okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 17 lat, 4 miesiące i 1 dzień.

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2018 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił M. P. prawo do emerytury od dnia(...).

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

M. P. urodził się w dniu (...). Rodzice ubezpieczonego G. i J. P. w latach 60-tych byli posiadaczami gospodarstwa rolnego położonego na terenie wsi T. i K. gmina S. o powierzchni 5,99 ha, a na mocy ustawy z 26 października 1971r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych stali się właścicielami tego gospodarstwa. Ubezpieczony od urodzenia mieszkał z rodzicami na terenie powyższego gospodarstwa – we wsi T.. Po ukończeniu szkoły podstawowej w 1972r., ubezpieczony kontynuował naukę w (...) Szkole Zawodowej w C., gdzie uczył się zawodu murarza. Szkołę tę ukończył w dniu 12 czerwca 1975r. Od ukończenia 16 roku życia ,tj. od 3 listopada 1973r. do 30 czerwca 1975r. (1 rok, 7 miesięcy i 28 dni), czyli do chwili rozpoczęcia pierwszej po szkole, pracy zawodowej w (...) Przedsiębiorstwie (...), co nastąpiło w dniu 1 lipca 1975r., ubezpieczony stale – codziennie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Na posiadanych gruntach uprawiane było zboże, ziemniaki, buraki. W gospodarstwie hodowany był koń do prac polowych, 2-3 krowy, trzoda chlewna w ilości około 5 sztuk jednocześnie, drób – kury, gęsi. Matka ubezpieczonego pracowała wyłącznie w gospodarstwie rolnym oraz prowadziła dom, a ojciec ubezpieczonego oprócz pracy na roli pracował dodatkowo jako stróż na budowie w W. w systemie 24/28. Ubezpieczony ma troje rodzeństwa – brata starszego o 12 lat, drugiego brata starszego o 2,5 roku oraz siostrę młodszą o 5 lat. W rozpatrywanym okresie, tj. po ukończeniu przez ubezpieczonego 16. roku życia, jego najstarszy brat do wielu lat mieszkał w S., a drugi starszy o 2 lata brat po ukończeniu 18. roku życia rozpoczął pracę w K. przy budowie tamtejszej elektrowni. W domu rodzinnym pozostał ubezpieczony i młodszą o 5 lat jego siostra. W związku z taką sytuacją rodzinną (w tym pracą zawodową ojca) obowiązki związane z pracą w gospodarstwie rolnym spadły głównie na ubezpieczonego. Ojciec ubezpieczonego po pobycie na S. w okresie II wojny światowej miał nadwyreżony stan zdrowia, a matka ubezpieczonego cierpiała na nadciśnienie tętnicze. Ucząc się w szkole zawodowej w C. ubezpieczony rozpoczynał zajęcia o godzinie 8 rano. Z domu rodzinnego do C. było 40 km. Ubezpieczony dojeżdżał do C. pociągiem ze stacji kolejowej w S.. Drogę z domu rodzinnego do S. o długości 1,5 km pokonywał piechotą lub rowerem, zajmowało mu to od 15 do 20 minut. W S. wsiadał do pociągu do C., który dojeżdżał na miejsce po około jednej godzinie podróży. Ze stacji kolejowej w C. do siedziby szkoły miał 200 metrów. Łącznie podróż ubezpieczonego z domu do szkoły trwała około 1,5 godziny do 1 godziny 45 minut. Tyle samo trwała podróż powrotna. Zajęcia w szkole kończył około 13.30, a w dni, w które miał praktyczną naukę zawodu zajęcia te kończył maksymalnie o godzinie 14. W związku z powyższym wracał do domu najpóźniej o godzinie 16. Po powrocie do domu przystępował do wykonania stałych obowiązków w gospodarstwie rolnym. Do jego zadań należała pomoc w tzw. obrządki. W ramach tych prac przygotowywał paszę dla zwierząt – rznął sieczkę, parował ziemniaki, po czym robił z tego paszę dla zwierząt, ponadto poił zwierzęta, co wymagało przynoszenia wody wiadrami ze studni, nadto wymieniał ściółkę dla zwierząt i wykonywał inne potrzebne prace. W okresie jesienno-zimowym, praca ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym wynosiła nie mniej niż 4 godziny dziennie, trwała nawet do godziny 22 wieczorem. Rano przed wyjściem do pociągu wnosił bańki z mlekiem przed posesję, skąd odbierał je wozak. W okresie wiosenno-letnim oraz w dni wolne od szkoły, jego praca w gospodarstwie rolnym trwała znacznie dłużej. Ubezpieczony wykonywał wówczas prace polowe – pracował przy żniwach, sianokosach, wykopkach, orce, zasiewach.

W dniu 1 lipca 1975r. ubezpieczony rozpoczął pracę w (...) Przedsiębiorstwie (...) i pracę tę wykonywał do 20 września 1975r., a zatem przez 2 miesiące i 20 dni na stanowisku murarza-tynkacza w pełnym wymiarze czasu pracy (umowa o pracę z 9 czerwca 1975r. z datą rozpoczęcia pracy w dniu 1 lipca 1975r. na stanowisku murarza-tynkacza, karta obiegowa rozwiązywania stosunku pracy z 20 września 1975r. oraz świadectwo pracy z 21 października 1975r. – w aktach osobowych ubezpieczonego). Po rozwiązaniu powyższego stosunku pracy – w okresie od 21 września 1975r. do 16 sierpnia 1976r., a zatem przez 10 miesięcy i 27 dni, nadal mieszkał w domu rodzinnym i stale - codziennie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców wykonując opisane wyżej prace. Od 17 sierpnia 1976r. ubezpieczony podjął kolejną pracę zawodową w Zakładach Budownictwa (...) - dawne (...)w G..

Sąd uznał, że odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art. 27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z § 4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25. Poza sporem pozostawało, że ubezpieczony osiągnął wymaganą ustawą wiek oraz spełnił przesłankę co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, co ostatecznie uwzględnił organ rentowy wydając decyzję z 14 grudnia 2017r. Ubezpieczony podnosił, że posiada 25-letni ubezpieczenia, gdyż do ustalonego przez organ rentowy okresu ubezpieczenia w wymiarze 22 lata, 3 miesiące i 8 dni, doliczyć należy okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16. roku życia. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe dało podstawy do uwzględnienia roszczenia z tą uwagą, że obok okresu pracy w gospodarstwie rolnym od ukończenia 16. roku życia ,tj. od 3 listopada 1973r. do 16 sierpnia 1976r. (od 17 sierpnia 1976r. ubezpieczony podjął pracę zawodową) – do okresu ubezpieczenia należy zaliczyć okres pracy ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 1 lipca 1975r. do 20 września 1975r. Organ rentowy nie uwzględnił tego okresu pracy do okresu ubezpieczenia M. P. wskazując, że świadectwo pracy z 21 października 1975r., złożone na potrzeby ustalenia kapitału początkowego nie zawiera pieczęci osoby je wystawiającej. Jednakże w toku niniejszego postępowania złożone zostały oryginalne akta osobowe ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 1 lipca 1975r. do 20 września 1975r., które dają pełne podstawy do zaliczenia w/w okresu 2 miesięcy i 20 dni do okresu ubezpieczenia M. P.. Są to bowiem umowa o pracę oraz karta obiegowa rozwiązywania stosunku pracy, które potwierdzają w/w daty rozpoczęcia i zatrudnienia przedmiotowego zatrudnienia.

Co do okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16. roku życia, tj. od 3 listopada 1973r. do 16 sierpnia 1976r. (z przerwą na w/w zatrudnienie od 1 lipca 1975r. do 20 września 1975r.) sąd wskazał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że w tym okresie ubezpieczony stale – codziennie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Na fakt wykonywania przez ubezpieczonego takiej pracy wskazują nie tylko spójne i logiczne zeznania ubezpieczonego, ale również zeznania świadków - mieszkańców wsi T.. Z dowodów tych

wynika, że ubezpieczony po ukończeniu szkoły podstawowej kontynuował naukę w szkole zawodowej oddalonej o 40 km od miejsca zamieszkania, ale jednocześnie stale – codziennie pracował w gospodarstwie rolnym. Powyższych ustaleń nie podważa fakt codziennych, trwających około półtorej godziny, dojazdów ubezpieczonego do szkoły i z powrotem. Przedmiotowe dojazdy i czas z nimi związany nie był wprawdzie krótki, ale nie niweczył możliwości, a wręcz konieczności pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym. Z ustaleń Sądu wynika, że po powrocie ze szkoły, najpóźniej o godzinie 16, ubezpieczony przystępował do pracy w gospodarstwie i prace te wykonywał przez co najmniej 4 godziny, a były to stale – codzienne prace związane m.in. z obrządkiem zwierząt, prace polowe oraz inne prace sezonowe w rolnictwie. Na konieczność pracy ubezpieczonego w gospodarstwie wskazuje nie tylko stan ówczesnej bardzo małej mechanizacji rolnictwa, ale także sytuacja domowa ubezpieczonego, który w tym okresie był najstarszym dzieckiem w domu i miał obowiązek pomagać rodzicom, szczególnie, że ojciec ubezpieczonego dorabiał pracując jako stróż w W., a matka ubezpieczonego obok pracy na roli prowadziła dom, w tym sprawowała pieczę nad młodszą o 5 lat siostrą ubezpieczonego. W tych okolicznościach to na ubezpieczonym spoczywał znaczny ciężar pracy w gospodarstwie rolnym i z pewnością wykonywana przez niego praca miała istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania tego gospodarstwa. Dodać należy, że do 12 czerwca 1975r. ubezpieczony uczył się w szkole zawodowej zawodu murarza i wiarygodne jest twierdzenie ubezpieczonego, że profil szkoły nie wymagał od niego dużego nakładu czasu na naukę w domu. Dlatego zgodnie z art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia podlega zaliczeniu do okresu wymaganego do nabycia emerytury. Na marginesie Sąd wskazał, że w aktach osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) znajduje się umowa o naukę zawodu, która miała trwać 2 lata i obejmować okres nauki ubezpieczonego w w/w (...) szkole zawodowej w C., przy czym okres tej nauki miał być zaliczony do czasu pracy. Umowa jest podpisana przez ubezpieczonego, jego rodziców oraz dyrektora w/w przedsiębiorstwa, niemniej nie zawiera daty jej zawarcia (wskazuje jedynie rok 1973 – bez daty dziennej i miesiąca, nie licząc częściowo przekreślonych dopisków innym kolorem długopisu i charakterem pisma). W tych okolicznościach i mając na uwadze przedstawione wyżej ustalenia, Sąd uwzględnił wniosek ubezpieczonego o zaliczenie okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przypadającego na czas nauki w szkole zawodowej do okresu ubezpieczenia.

Reasumując sąd uznał, że po doliczeniu wyżej wymienionych okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia – od 3 listopada 1973r. do 16 sierpnia 1976r., w tym również okresu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 1 lipca 1975r. do 20 września 1975r. ubezpieczony spełnia przesłankę 25-letniego okresu ubezpieczenia. Mając to na uwadze Sąd na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że M. P. przysługuje prawo do emerytury od (...), tj. od miesiąca, w którym ubezpieczony przedłożył skorygowane (załączone do odwołania z 7 grudnia 2017r.) świadectwo pracy w szczególnych warunkach, co pozwoliło organowi rentowemu na ustalenie, że ubezpieczony spełnia przesłankę 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Od tego wyroku apelację złożył organ rentowy zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie prawa procesowego poprzez przekroczenie wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów poprzez wywiedzenie ze zgromadzonego materiału dowodowego błędnych wniosków, sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, co miało wpływ na wadliwe ustalenie stanu faktycznego polegającego na przyjęciu, że :

- ubezpieczony w okresie nauki w szkole oddalonej od swojego miejsca zamieszkania oddalonej o 40 km w latach (...) – 1975, szczególnie w okresie jesienno-zimowym wykonywał stale pracę w gospodarstwie rolnym przez co najmniej 4 godziny dziennie, co miało wpływ na prawną ocenę przedmiotowej sprawy polegającą na przyjęciu, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury,

- ubezpieczony w okresie od 1 lipca 1975r. do 20 września 1975r. kiedy to pracował na pełny etat w stanowisku murarz – tynkarz w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. wykonywał stale pracę w gospodarstwie rolnym przez co najmniej 4

godziny dziennie, co miało wpływ na prawną ocenę przedmiotowej sprawy polegającą na przyjęciu, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. DZ. U. z 2017, poz. 1383) poprzez:

- niewłaściwe zastosowanie tego przepisu polegające na przyjęciu, że w sprawie należy uwzględnić okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od nauki w szkole zawodowej oddalonej od gospodarstwa rodziców o 40 km w latach (...) – 1975, szczególnie w okresie jesienno-zimowym pomimo, że w tym okresie praca miała charakter okazjonalny i stanowiła doraźną pomoc w wykonywaniu typowych obowiązków domowych w gospodarstwie rolnym,

- niewłaściwe zastosowanie tego przepisu polegające na przyjęciu, że w sprawie należy uwzględnić okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 1 lipca 1975 do 20 września 1975 kiedy to pracował na pełny etat w stanowisku murarz – tynkarz w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G..

Skarżący wnosił o zmianę wyroku poprzez oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył.

Apelacja nie jest zasadna.

Ustalenia sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w niniejszej sprawie.

Na etapie postępowania apelacyjnego, spór sprowadzał się jedynie do ustalenia, czy ubezpieczony legitymuje się 25 letnim okresem ubezpieczeniowym. Organ rentowy kwestionuje zaliczenie jako okresu uzupełniającego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców okresu przypadającego w trakcie nauki w szkole, jak również od 1 lipca 1975 do 20 września 1975 kiedy to ubezpieczony pracował na pełny etat w stanowisku murarz – tynkarz w (...) Przedsiębiorstwie(...) w G..

Podkreślić należy, że okres pracy od 1 lipca 1975r. do 20 września 1975r. gdy wnioskodawca pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) został prawidłowo zaliczony przez Sąd jako okres zatrudnienia. Organ rentowy błędnie nie uwzględnił tego okresu pracy. W toku niniejszego postępowania, na podstawie oryginalnych akt osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie(...) od 1 lipca 1975r. do 20 września 1975r w tym dokumentów (umowy o pracę oraz karty obiegowej rozwiązania stosunku pracy, które potwierdzają w/w daty rozpoczęcia i zatrudnienia) Sąd I instancji prawidłowo zaliczył ten okres (2 miesiące i 20 dni) do stażu ubezpieczeniowego.

Co do pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16. roku życia, tj. od 3 listopada 1973r. do 16 sierpnia 1976r. (z przerwą na w/w zatrudnienie od 1 lipca 1975r. do 20 września 1975r.), przypomnieć należy, że przy ustalaniu stażu ubezpieczeniowego, zgodnie art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się również traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe - przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Sąd pierwszej instancji ustalając stan faktyczny oparł się na całokształcie zebranego materiału dowodowego, należycie go rozważył i wskazał jakim środkiem dowodowym dał wiarę, przedstawiając prawidłową ich ocenę, którą właściwie uargumentował. Całość ustaleń faktycznych tego Sądu przedstawiona w pisemnym uzasadnieniu wyroku zasługuje na akceptację. Wbrew zarzutom apelującego, nie nastąpiło w nim również naruszenie przepisów prawa materialnego.

Zarzuty skierowane przeciwko ustaleniu, że ubezpieczony nie posiada wymaganego okresu 25 lat zatrudnienia, w ocenie Sądu Odwoławczego są nieuzasadnione i stanowią jedynie polemikę z prawidłową oceną zgromadzonego materiału dowodowego. Nie może zaś stanowić uzasadnionej podstawy apelacyjnej polemiki z wynikiem postępowania dowodowego i oceną dokonaną w granicach swobodnej oceny dowodów przez Sąd orzekający. Ocena ta była bowiem swobodna, a nie dowolna i nie naruszyła granic określonych treścią przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy kierując się właśnie zasadami logiki i doświadczenia życiowego, dokonał oceny przydatności i wiarygodności zeznań świadków i ubezpieczonego, uzasadniając szczegółowo swoje stanowisko. Za chybiony uznać więc należy zarzut przekroczenia przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów, jak również zarzut sprzeczności ustaleń z treścią materiału dowodowego. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało, że we wskazanym okresie ubezpieczony stale – codziennie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze ponad 4 godziny dziennie. Na fakt wykonywania przez ubezpieczonego takiej pracy wskazują nie tylko zeznania ubezpieczonego, ale również zeznania świadków. Z dowodów tych wynika, że ubezpieczony po ukończeniu szkoły podstawowej kontynuował naukę w szkole zawodowej oddalonej o 40 km od miejsca zamieszkania, ale jednocześnie stale – codziennie pracował w gospodarstwie rolnym.

Sąd Apelacyjny miał na względzie fakt nauki wnioskodawcy w szkole oraz odległość dzielącą jego miejsce zamieszkania od szkoły. Odnosząc się do tej kwestii mieć należy na uwadze, że wnioskodawca uczęszczał do szkoły zawodowej. Poziom nauki w szkołach zawodowych w spornym okresie,

w porównaniu np. z nauką w technikum, nie był wysoki, dlatego za wiarygodne uznano jego zeznania, który wskazywał, że łączył obowiązek szkolny z pracą w gospodarstwie, którą świadczył po powrocie do domu z wyłączeniem krótkich okresów na spożycie posiłku czy przygotowanie się do lekcji. Wymagała tego sytuacja rodzinna - wnioskodawca w tym okresie był jedynym dzieckiem zdolnym do wykonywania pracy w gospodarstwie, ojciec ubezpieczonego wykonywał pracę zawodową w W., jego matka sprawowała pieczę nad młodszą o 5 lat siostrą ubezpieczonego. Nie bez znaczenia były również kłopoty zdrowotne rodziców. W tych okolicznościach to na ubezpieczonym spoczywał ciężar pracy w gospodarstwie rolnym i wykonywana przez niego praca miała istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania tego gospodarstwa. Z ustaleń Sądu wynika, że po powrocie ze szkoły, najpóźniej

o godzinie 16, ubezpieczony przystępował do pracy w gospodarstwie i prace te wykonywał przez co najmniej 4 godziny, a były to stale – codzienne prace związane m.in. z obrządkiem zwierząt, prace polowe oraz inne prace sezonowe w rolnictwie.

W okolicznościach niniejszej sprawy, mając na względzie – areal gospodarstwa, ilość osób wykonujących w nim czynności (jedynie ubezpieczony i rodzice), sytuację rodzinną (kłopoty zdrowotne rodziców) a przede wszystkim istotne potrzeby świadczenia pracy w powyższym gospodarstwie z uwagi na jego rodzaj, strukturę, uprawy zboża, ziemniaków, hodowlę inwentarza stwierdzić należy, że praca ubezpieczonego w przedmiotowym gospodarstwie była niezbędna do jego prawidłowego funkcjonowania.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.